

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Lublinie

LLU.411.005.03.2022

**Pani
Monika Krzyszczak
Państwowy Powiatowy
Inspektor Sanitarny
w Świdniku**

Al. Lotników Polskich 1
21-045 Świdnik

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Kontrola nr I/22/005/LLU Wykonanie planu finansowego powiatowych stacji sanitarno-epidemiologicznych w województwie lubelskim

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Lublinie

ul. Okopowa 7, 20-022 Lublin

T +48 81 461 31 20, F +48 81 461 31 11

llu@nik.gov.pl

Adres korespondencyjny: Skr. poczt. P-112, 20-001 Lublin 1

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Świdniku (dalej: PSSE lub Stacja), Al. Lotników Polskich 1, 21-045 Świdnik.
Kierownik jednostki kontrolowanej	Monika Krzyszczak, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Świdniku (dalej: PPIS) od 30 grudnia 2022 r., która od 28 lutego do 29 grudnia 2022 r. pełniła obowiązki PPIS. Poprzednio, tj. od 1 stycznia 2018 r. do 27 lutego 2022 r. PPIS był Jan Nowicki.
Zakres przedmiotowy kontroli	<ol style="list-style-type: none">1. Realizacja dochodów budżetowych i podejmowanie działań windykacyjnych.2. Realizacja planu finansowego wydatków budżetu państwa i budżetu środków europejskich.3. Zatrudnienie i wynagrodzenia.4. Prawdliwość sporządzania sprawozdań budżetowych w zakresie operacji finansowych.5. Wykorzystanie środków finansowych na przeciwdziałanie pandemii COVID-19.
res objęty kontrolą	Lata 2021-2022. W przypadku konieczności porównania niektórych danych z danymi za 2020 r. okres kontroli obejmuje również ten rok.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ¹ .
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Lublinie
Kontroler	Jerzy Bielak, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do przeprowadzenia kontroli nr LLU/169/2022 z 8 grudnia 2022 r. (akta kontroli tom I str. str. 1-6)

II. Ocena ogólna² kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

W latach 2020-2022 (do 30 listopada) dochody PSSE zwiększyły się o ponad 50%, a zaległości – według sprawozdań z wykonania planu dochodów budżetowych (Rb-27) – zwiększyły się o 15% (w ponad 97% stanowiły przedawnione kary i grzywna za wprowadzanie do obrotu środków zastępczych³, tzw. dopalaczy oraz odsetki i inne opłaty z tego tytułu). Terminowo podejmowano działania windykacyjne i egzekucyjne oraz odprowadzono na rachunek bankowy Ministerstwa Finansów zrealizowane dochody budżetowe. W dwóch postanowieniach nieprawidłowo naliczono opłatę za czynności egzekucyjne.

Objęte badaniem wydatki PSSE zostały poniesione zgodnie z planem finansowym oraz służyły realizacji celów jednostki. Przyznane środki z rezerw celowych zostały wykorzystane zgodnie z przeznaczeniem. Zamówienia publiczne udzielane były

¹ Dz. U. z 2022 r. poz. 623 (dalej: ustawa NIK).

² Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

³ Zgodnie z art. 4 pkt 27 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2023 r. poz. 172), środek zastępczy to produkt zawierający substancję o działaniu na ośrodkowy układ nerwowy, który może być użyty w takich samych celach jak środek odurzający, substancja psychotropowa lub nowa substancja psychoaktywna, których wytwarzanie i wprowadzanie do obrotu nie jest regulowane na podstawie przepisów odrębnych.

z zachowaniem zasady konkurencyjności, zgodnie z wewnętrznym regulaminem udzielania zamówień publicznych. PPIS podjął działania w celu ograniczenia zużycia energii elektrycznej, wydając stosowne zarządzenie w sprawie wprowadzenia sposobu zmniejszenia całkowitego zużycia energii elektrycznej w PSSE.

Wydatki na wynagrodzenia wykonano w granicach limitów określonych w planie finansowym, a premie, dodatki motywacyjne i specjalne przyznawano zgodnie z ustalonymi zasadami.

W rocznym sprawozdaniu z wykonania planu wydatków budżetu państwa (Rb-28) za 2021 r. oraz w miesięcznym za listopad 2022 r. wykazano dane o planie, zaangażowaniu i wydatkach niezgodnie z ewidencją księgową, ale zgodnie ze stanem faktycznym. W sprawozdaniach z wykonania planu dochodów budżetowych (Rb-27) za ww. okresy zawyżono należności pozostałe do zapłaty i zaległości o należności przedawnione, wyksięgowane z ewidencji księgowej PSSE dopiero w grudniu 2022 r. (w trakcie kontroli NIK).

Prawidłowo wykorzystano środki finansowe otrzymane z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 (dalej: Fundusz). Wpływy tych środków i ponoszone wydatki poprawnie ujmowano w księgach rachunkowych.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowe⁴ kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Realizacja dochodów budżetowych i podejmowanie działań windykacyjnych

Opis stanu faktycznego

1.1. Dochody budżetowe PSSE wyniosły: 36,4 tys. zł w 2021 r. i 46,8 tys. zł w 2022 r. (do 30 listopada), co stanowiło odpowiednio 79,3% i 101,8% planu. Dochody wykonane w 2022 r. były o 28,3% wyższe od zrealizowanych w 2021 r. i o 51,8% wyższe niż w 2020 r. (30,8 tys. zł). Głównym źródłem dochodów były wpływy z opłat z tytułu sprawowanego bieżącego i zapobiegawczego nadzoru sanitarnego i stanowiły 84,3% i 78,4% dochodów ogółem w 2021 r. i w 2022 r. oraz wpływy z usług (odpowiednio 12,9% i 10,7%).

PPIS wyjaśniła, że przyczyną zwiększenia dochodów w 2022 r. był wzrost liczby przeprowadzonych kontroli i wydanych decyzji administracyjnych. Ponadto w 2021 r. odnotowano wysoką ściągalność przez urzędy skarbowe tytułów wykonawczych skierowanych do egzekucji administracyjnej. Z 11 tytułów wystawionych w 2020 r. tylko dwa nie zostały wyegzekwowane w 2021 r.

(akta kontroli tom I str. 47, 75-76, 538-542)

1.2. Według sprawozdań Rb-27, należności pozostałe do zapłaty zwiększyły się z 201,2 tys. zł na koniec 2020 r. do 231,6 tys. zł według stanu na 30 września 2022 r., a zaległości z 201,2 tys. zł do 224,1 tys. zł. Dotyczyły głównie nieuregulowanych kar nałożonych w latach 2015-2016 za wprowadzanie do obrotu środków zastępczych (dopalaczy), grzywny, odsetek i innych opłat z tego tytułu (218,3 tys. zł, tj. 97,4% zaległości ogółem).

(akta kontroli tom I str. 75-97, 204-205, tom III str. 248-249)

Analiza 40 decyzji, wydanych w czerwcu 2022 r. na łączną kwotę 5 tys. zł,

⁴ Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena cząstkowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

wykazała, że należności z nich wynikające zostały prawidłowo ujęte w księgach rachunkowych. W 39 przypadkach zostały uregulowane (4,9 tys. zł), a w jednym wystawiono tytuł wykonawczy (0,1 tys. zł).

Analiza siedmiu zaległości na kwotę ogółem (218,6 tys. zł) wykazała, że:

- zaległości w kwocie 218,3 tys. zł wynikały z kar nałożonych w latach 2015-2016 na cztery spółki w kwocie ogółem 130 tys. zł za wprowadzenie do obrotu środków zastępczych (dopalaczy) oraz grzywny (5 tys. zł), odsetek (74,6 tys. zł) i innych opłat z tego tytułu (8,7 tys. zł). Zaległości z tytułu kar przedawniły się z końcem 2020 r. i 2021 r., ponadto dwie spółki zostały wykreślone z KRS (w 2016 r. i w 2020 r.). Dopiero w trakcie kontroli NIK (28 grudnia 2022 r.) dokonano odpisu ww. należności z ksiąg rachunkowych, co opisano w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”;
- zaległości w kwocie 0,3 tys. zł wynikały z nieuregulowanych opłat za czynności wykonywane w ramach kontroli sanitarnej i były objęte postępowaniem egzekucyjnym. Upomnienia i tytuły wykonawcze wystawiono terminowo. Jedna zaległość (0,1 tys. zł) została wyegzekwowana;
- zapytania w sprawie stanu realizacji postępowań egzekucyjnych kierowano do organu egzekucyjnego.

(akta kontroli tom I str. 112-134, 202-514, tom II str. 338)

W latach 2021-2022 PPIS złożył do Lubelskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego (dalej: LPWIS) dwa wnioski o ukaranie na podstawie art. 103 ust.1 pkt 1b lit. c ustawy z dnia 25 sierpnia 2006 r. o bezpieczeństwie żywności i żywienia⁵ za nieprzestrzeganie wymagań w zakresie znakowania środków spożywczych, określonych w przepisach rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1169/2011 z dnia 25 października 2011 r. w sprawie przekazywania konsumentom informacji na temat żywności (...)⁶. W jednym przypadku wniosek został zwrócony przez LPWIS z powodu nieścisłości oraz braków w przeprowadzonej ocenie znakowania, w drugim – wniosek nie został rozpatrzony z powodu niewyszczególnienia w protokole kontroli substancji powodujących alergię lub reakcje nietolerancji w oferowanych do sprzedaży środkach spożywczych.

(akta kontroli tom I str. 135-152)

W latach 2021-2022 PPIS udzielił jednej ulgi w spłacie należności, tj. umorzył grzywnę w kwocie 1,5 tys. zł nałożoną 18 sierpnia 2022 r. za niewykonanie zaleceń pokontrolnych w zakresie doprowadzenia pomieszczeń do właściwego stanu sanitarno-technicznego. Postanowienie wydano 3 października 2022 r. na wniosek dłużnika z 27 września 2022 r. informującego o wykonaniu zaleceń.

Stwierdzono, że PSSE naliczyła podmiotowi opłaty egzekucyjne m.in. w wysokości 100 zł i 150 zł, tj. wyższej niż maksymalna kwota określona w art. 64a § 1 pkt 1 ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji⁷ (68 zł), co opisano w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”.

(akta kontroli tom I str. 153-201)

1.3. Kontrolą objęto terminowość odprowadzania dochodów budżetowych uzyskanych przez PSSE w czerwcu 2022 r. Ustalono, że dochody w łącznej kwocie 5,9 tys. zł zostały odprowadzone na rachunek bankowy Ministerstwa Finansów w terminach określonych w § 4 ust. 2 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 15 stycznia 2014 r. w sprawie szczegółowego sposobu wykonywania

⁵ Dz. U. z 2022 r. poz. 2132.

⁶ Dz. Urz. UE L. 304 z 22 listopada 2011 r. str. 18, ze zm.

⁷ Dz. U. z 2022 r. poz. 479, ze zm. (dalej: upea).

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności PSSE w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Z ewidencji księgowej nie wyksięgowano należności z tytułu kar, grzywny, odsetek i innych opłat nałożonych na cztery podmioty w latach 2015-2016 za wprowadzenie do obrotu środków zastępczych. Z końcem 2020 r. przedawniły się należności (bez odsetek) w kwocie 118 324,10 zł, a z końcem 2021 r. – w kwocie 25 423,50 zł. Naliczone na 30 września 2022 r. odsetki od należności wyniosły 80 182 zł (w tym wymagalne 74 574 zł). Skutkowało to zawyżeniem w sprawozdaniu Rb-27 za wrzesień 2022 r. należności o 223 929,60 zł, a zaległości o 218 321,60 zł.

Zgodnie z § 5 ust. 2 pkt 5 zał. nr 35 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 11 stycznia 2022 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej⁹, w odpowiednich kolumnach salda końcowego wykazuje się należności pozostałe do zapłaty (część należności, o których mowa w pkt 2), w tym zaległości netto (należności pozostałe do zapłaty, których termin zapłaty minął i mogą być egzekwowane) oraz nadpłaty.

PPIS wyjaśniła, że do 27 grudnia 2022 r. nie dokonano wyksięgowania należności od dłużników wprowadzających do obrotu środki zastępcze, pomimo upływu pięciu lat od terminu płatności, ponieważ uznano, że zmiana okoliczności może spowodować, że należności te będą mogły być wyegzekwowane w przyszłości, a tym samym wpływy do budżetu państwa mogły być w niesłuszny sposób uszczuplone. Taka praktyka wynikała z interpretacji i stanowiska jednostki nadrzędnej.

W dniu 28 grudnia 2022 r. w ewidencji księgowej PSSE dokonano odpisu należności w kwocie 223 929,60 zł.

(akta kontroli tom I str. 203-439, 540-550)

2. Postanowieniem z dnia 13 czerwca 2022 r. PPIS nałożyła na podmiot m.in. opłatę za czynności egzekucyjną w kwocie 100 zł, a postanowieniem z dnia 18 sierpnia 2022 r. – w kwocie 150 zł. Opłaty zostały uregulowane przez zobowiązanego.

Było to niezgodne z art. 64a § 1 pkt 1 upea, według którego organ egzekucyjny w egzekucji obowiązków o charakterze niepieniężnym pobiera opłaty za dokonane czynności egzekucyjne w wysokości za wydanie postanowienia o nałożeniu grzywny w celu przymuszenia – 10% kwoty nałożonej grzywny, nie więcej jednak niż 68 zł; w przypadku wielokrotnego nakładania grzywien opłatę pobiera się osobno od każdego postanowienia.

PPIS wyjaśniła, że nałożenie ww. opłat w wysokości 10% od nałożonej kwoty grzywny było wynikiem długotrwałego postępowania administracyjnego. Strona nie wniosła uwag do nałożonych kwot opłat za czynności egzekucyjne.

W trakcie prowadzenia czynności kontrolnych, tj. 20 stycznia 2023 r. PPIS wydał postanowienia zmieniające ww. postanowienia z 13 czerwca i z 18 sierpnia 2022 r. w zakresie ustalonych opłat za czynności egzekucyjne. Wysokość opłat zmieniono na kwotę 68 zł.

(akta kontroli tom I str. 153-201, tom III str. 130-138)

⁸ Dz. U. z 2021 r. poz. 259, ze zm.

⁹ Dz. U. poz. 114.

Dochody PSSE systematycznie wzrastały i w 2022 r. (do 30 listopada) były o ponad 50% wyższe od zrealizowanych w 2020 r. Zaległości z tytułu dochodów w tym okresie zwiększyły się o 15%, jednak ponad 97% zaległości stanowiły przedawnione kary i grzywna za wprowadzanie do obrotu środków zastępczych (dopalaczy), odsetki z tego tytułu i inne opłaty. Terminowo podejmowano działania windykacyjne i egzekucyjne w stosunku do badanych zaległości oraz odprowadzono zrealizowane dochody budżetowe. W dwóch postanowieniach błędnie naliczono opłatę za czynności egzekucyjne.

2. Realizacja planu finansowego wydatków budżetu państwa i budżetu środków europejskich

2.1. Wydatki budżetowe PSSE wyniosły:

- w 2021 r. 2387,2 tys. zł i stanowiły 99,3% planu i 130,5% wydatków poniesionych w 2020 r. (1828,7 tys. zł),
- w 2022 r. (do 30 listopada) 2792 tys. zł i stanowiły 89,4% planu po zmianach (3124,1 tys. zł) oraz 152,7% wydatków poniesionych w 2020 r. i 117% wydatków w 2021 r.

Ponad 90% wydatków przeznaczono na wynagrodzenia i pochodne (w 2021 r. 2170,3 tys. zł, do 30 listopada 2022 r. 2651,3 tys. zł). Nie wystąpiły wydatki majątkowe. Stacja nie ponosiła wydatków z budżetu środków europejskich.

W latach 2021-2022 (do 30 listopada) Wojewoda Lubelski nie dokonywał blokady planowanych wydatków PSSE.

(akta kontroli tom I str. 557-573, tom II str. 380-393)

2.2. W 2021 r. plan finansowy PSSE został zwiększony o:

- 229,2 tys. zł z rezerwy celowej poz. 56 na sfinansowanie podwyżek wynagrodzeń pracowników medycznych wraz z pochodnymi. Stacja wykorzystła kwotę 213,5 tys. zł na podwyżki dla 19 pracowników medycznych¹⁰. Pozostałe środki finansowe (15,7 tys. zł) zwrócono na rachunek bankowy Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Lublinie (dalej: WSSE) w dniu 28 grudnia 2021 r. Powodem ich niewykorzystania były absencje chorobowe oraz przejście pracownika na emeryturę;
- 104 tys. zł na podstawie ustawy z dnia 1 października 2021 r. o zmianie ustawy budżetowej na rok 2021¹¹ z przeznaczeniem na dodatkowy fundusz motywacyjny w wysokości 6% wynagrodzeń planowanych osobowych na rok 2021. PSSE wykorzystła 103,7 tys. zł, a pozostałe środki (0,3 tys. zł) zwrócono na rachunek WSSE 28 grudnia 2021 r. Przyczyną niewykorzystania środków było m.in. zwolnienie z opłacania składek na fundusz pracy dla osób, które osiągnęły wiek wynoszący co najmniej 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn;
- 40 tys. zł w ramach budżetu części 85/06 – województwo lubelskie na zakup wyposażenia, materiałów i sprzętu biurowego. Środki finansowe wydatkowano na zakup sprzętu drukarsko-kopiującego oraz klimatyzatorów.

akta kontroli tom I str. 574-624)

W 2022 r. (do 30 listopada) zwiększenia planu finansowego PSSE wyniosły:

- 344,9 tys. zł z rezerwy celowej poz. 72 na sfinansowanie podwyżek wynagrodzeń pracowników wykonujących zawód medyczny, z czego wykorzystano 319,5 tys. zł. Niewydatkowane środki (25,4 tys. zł) zwrócono na

¹⁰ W rozumieniu przepisów art. 2 pkt 3 lit. b ustawy z dnia 8 czerwca 2017 r. o sposobie ustalania najniższego wynagrodzenia zasadniczego niektórych pracowników zatrudnionych w podmiotach leczniczych (Dz. U. z 2022 poz. 2139, dalej: ustawa o sposobie ustalania najniższego wynagrodzenia).

¹¹ Dz. U. poz. 1900.

rachunek bankowy WSSE 28 grudnia 2022 r. Przyczyną ich niewykorzystania była absencja chorobowa pracowników oraz korzystanie z zasiłków opiekuńczych i macierzyńskich;

- 10 tys. zł z rezerwy celowej poz. 72 na zakup paliwa do samochodów służbowych, materiałów biurowych i sanitarnych, energii elektrycznej i ciepłej, usług pocztowych, wywóz odpadów komunalnych oraz odprowadzenie ścieków. Środki finansowe wykorzystano zgodnie z przeznaczeniem;
- 18,2 tys. zł w ramach budżetu części 85/06 – województwo lubelskie na pokrycie zwiększonych kosztów funkcjonowania Stacji (m.in. zakup wyposażenia, paliwa, materiałów biurowych i sanitarnych, energii, usług) oraz zakup licencji programu finansowo-księgowego.

(akta kontroli tom I str. 722-799)

2.3. Analiza wydatków w kwocie 100,5 tys. zł¹² wykazała, że zostały rzetelnie skalkulowane i służyły realizacji celów PSSE. Wydatki zostały dokonane do wysokości kwot ujętych w planie finansowym PSSE, w terminach wynikających z zawartych umów.

(akta kontroli tom I str. 625- 799, tom II str. 1-134, 380-393, tom III str. 204-226)

W badanym okresie PSSE nie udzielała zamówień publicznych o wartości równej lub przekraczającej 130 tys. zł. Kontrolą objęto postępowanie o udzielenie w 2021 r. zamówienia na zakup sześciu urządzeń klimatyzacyjnych (23,9 tys. zł) oraz w 2022 r. – na zakup zasilania awaryjnego (zestawu ups) do dwóch szaf chłodniczych (10 tys. zł). Zamówień udzielono zgodnie z wewnętrznym regulaminem udzielania zamówień publicznych¹³. Zakupy wyposażenia ujęto w ewidencji zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 3 października 2016 r. w sprawie Klasyfikacji Środków Trwałych¹⁴.

(akta kontroli tom I str. 515-525, 652-674, tom II str. 125-134, 136-160)

2.4. Zobowiązania PSSE na 31 grudnia 2021 r. wyniosły 159,2 tys. zł i wynikały głównie z naliczenia dodatkowego wynagrodzenia rocznego za 2021 r. i pochodnych od tego wynagrodzenia. Według stanu na 30 listopada 2022 r. zobowiązania wyniosły 8,8 tys. zł i dotyczyły: podatku od wynagrodzeń, kosztów zakupu paliwa, usług telefonii komórkowej i pozostałych, z terminem płatności przypadającym w grudniu 2022 r. Nie stwierdzono zapłaty odsetek z tytułu nieterminowego uregulowania zobowiązań. Nie wystąpiły zobowiązania wymagalne.

(akta kontroli tom I str. 515-525, tom II str. 380-393, 441-604)

2.5. Na podstawie umowy z dnia 7 stycznia 2005 r. PSSE wynajmowała od Powiatu Świdnickiego lokale o łącznej powierzchni 268,49 m², z przeznaczeniem na prowadzenie działalności statutowej. Czynsz najmu ustalono w wysokości 4,51 zł netto za 1 m², tj. łącznie 1210,89 zł miesięcznie. Rozliczenie opłat za media dokonywane było przez zarządcę budynku na podstawie faktur wystawianych przez dostawcę mediów: za dostawę energii elektrycznej i ciepłej według powierzchni najmu; za dostawę wody, odprowadzenie ścieków i wywóz nieczystości stałych – według zgłoszonej zarządcy liczby osób przebywających w lokalu. W umowie najmu nie było zapisu o możliwości weryfikacji faktur, w tym

¹² W tym w 2021 r. 56,6 tys. zł (10 dowodów księgowych), w 2022 r. 43,9 tys. zł (28 dowodów). Zbadano najwyższe kwotowo wydatki na zakup materiałów i wyposażenia., usług remontowych i pozostałych, tłumaczenia, zakup energii, podróże służbowe i szkolenia pracowników.

¹³ Regulamin udzielania zamówień publicznych w PSSE, których wartość nie przekracza wyrażonej w złotych równowartości kwoty 30 000 euro, wprowadzony zarządzeniem nr 8/2015 Dyrektora PSSE w Świdniku z dnia 10 czerwca 2015 r. oraz regulamin wprowadzony zarządzeniem nr 10/2022 Dyrektora PSSE w Świdniku z dnia 1 marca 2022 r. dot. udzielania zamówień o wartości poniżej 130 000 zł netto.

¹⁴ Dz. U. poz. 1864.

dotyczących sprzedaży energii elektrycznej. Główny księgowy wyjaśnił, że PSSE dokonywała analizy poszczególnych rodzajów opłat w oparciu o przedłożone na żądanie faktury źródłowe.

Wydatki na energię elektryczną wyniosły 11,9 tys. zł w 2021 r. i 11,2 tys. zł w 2022 r., a ich zmniejszenie wynikało z obniżki stawki podatku od towarów i usług.

Dyrektor PSSE podjęła działania w celu zmniejszenia zużycia energii elektrycznej, stosownie do wymogów art. 37 ust. 1 ustawy z dnia 7 października 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach służących ochronie odbiorców energii elektrycznej w 2023 r. w związku z sytuacją na rynku energii elektrycznej¹⁵. W dniu 2 listopada 2022 r. wydane zostało zarządzenie nr 17/2022 w sprawie wprowadzenia sposobu zmniejszenia całkowitego zużycia energii elektrycznej w PSSE. Działania podejmowane w tym celu polegały m.in. na: odłączaniu od sieci elektrycznej nieużywanych lub rzadko używanych urządzeń elektrycznych, w tym pustych lodówek przeznaczonych na próby laboratoryjne, energooszczędne ustawienie komputerów służbowych oraz jak najdłuższe korzystanie ze światła dziennego.

Do wyliczenia opłat za media PSSE wskazała, że liczba pracowników przebywających w lokalu wynosi 15, tj. o sześciu mniej niż wynikało ze średniorocznego zatrudnienia według sprawozdań o zatrudnieniu i wynagrodzeniach Rb-70 za IV kwartał 2020 r. i 2021 r. Dyrektor wyjaśnił, że przyjęte zostały średnie stany osób przebywających w lokalu.

Powierzchnia pomieszczeń zajmowanych przez PSSE wynosiła 295,76 m² i była o 27,27 m² większa niż wskazano w umowie najmu z 7 stycznia 2015 r. z Powiatem Świdnickim. Na ww. powierzchnię składały się: pomieszczenia biurowe (213,95 m²), wydzielony korytarz na I piętrze (28,9 m²), pomieszczenia WC (33,3 m²), archiwum na II piętrze (6,85 m²) oraz korytarz wspólny z Powiatowym Urzędem Pracy w Świdniku (12,76 m²). PPIS wyjaśniła, że bezpośrednio z działalnością PSSE można powiązać powierzchnię biurową (213,95 m²), wydzielonego korytarza (28,90 m²), archiwum (6,85 m²). Pozostałe stanowią części wspólne, do których dostęp mają inni najemcy.

(akta kontroli tom II str. 161-218, 346-355, tom III str. 127-134, 139-150)

2.6. PSSE realizowała zadania na podstawie „Planów zasadniczych zamierzeń” na 2021 r. i na 2022 r., uzgodnionych z LPWIS i zatwierdzonych przez PPIS.

Według stanu na 31 grudnia 2021 r. zapobiegawczemu nadzorowi sanitarnemu PSSE podlegało 2136 obiektów, z których skontrolowano 892. Przeprowadzono 1728 kontroli (planowych i nieplanowanych) i 9839 wywiadów epidemiologicznych. W trakcie 159 kontroli stwierdzono nieprawidłowości, nałożono 51 mandatów na kwotę 5,4 tys. zł. Do WSSE i innych jednostek przekazano do zbadania 432 próbki laboratoryjne.

Według stanu na 31 grudnia 2022 r. zapobiegawczemu nadzorowi sanitarnemu PSSE podlegało 2576 obiektów, z których skontrolowano 1091. Przeprowadzono 1243 kontrole (planowane i nieplanowane) i 8239 wywiadów epidemiologicznych. W trakcie 214 kontroli stwierdzono nieprawidłowości, nałożono 79 mandatów na kwotę 8 tys. zł. Przekazano do zbadania 495 próbek laboratoryjnych.

Plan kontroli na 2021 r. przewidywał przeprowadzenie 675 kontroli, z których wykonano 404 (tj. 59,9%), a na 2022 r. – 563, z których zrealizowano 509 (tj. 90,4%). PPIS wyjaśniła, że główną przyczyną niewykonania planu kontroli w 2021 r. były dodatkowe obowiązki nałożone na PSSE w związku z pandemią COVID-19,

¹⁵ Dz. U. poz. 2127, ze zm. Ustawa obowiązuje od 18 października 2022 r.

podczas której nastąpiła zmiana priorytetów działania i skupienie aktywności na działaniach przeciwepidemicznych. Wykonanie planu za 2022 r. na poziomie 90,4% wynikało ze zmniejszenia liczby zakażonych SARS-CoV-2 i ograniczenia w związku z tym liczby wykonywanych wywiadów epidemicznych.

(akta kontroli tom I str. 515-525, tom II str. 219-345)

W latach 2021-2022 PSSE realizowała wytyczne Głównego Inspektoratu Sanitarnego (dalej: GIS), o których mowa w art. 8a ust 3 ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej¹⁶. Dotyczyły one:

- zwiększenia liczby kontroli w zakresie stosowania przepisów prawa odnoszących się do stanu pandemii i zawieszenia kontroli, tam gdzie to możliwe, z wyjątkiem kontroli w pionie bezpieczeństwa żywności oraz kontroli interwencyjnych mogących stanowić zagrożenie dla zdrowia lub życia ludzi,
- nakładania kar finansowych za niezastosowanie się do zakazów związanych ze zwalczaniem COVID-19,
- wzmocnienia kontroli w obiektach użyteczności publicznej,
- przeprowadzania wywiadów epidemicznych z osobami zakażonymi COVID-19, łącznie z analizą miejsca pracy, rejestrowania ognisk epidemicznych i niepożądanych odczynów poszczepiennych,
- realizowania zadań poza godzinami pracy urzędu,
- nakładania kwarantanny na osoby zdrowe, które były narażone na zakażenie SARS-CoV-2.

PPIS wyjaśniła, że nie zidentyfikowano trudności w realizacji zadań. Otrzymane środki finansowe, przy zastosowaniu właściwego nadzoru oraz zasad celowego i oszczędnego dokonywania wydatków, jawności, przejrzystości i terminowej realizacji zadań, były wystarczające. Pozwoliły na zachowanie ciągłości pracy oraz pokrycie wszystkich zobowiązań. Wystąpienie pandemii COVID-19 miało istotny wpływ na realizację ustawowych obowiązków PSSE, gdyż wszystkie działania były skupione na jej zwalczanie. Wymusiło też konieczność reorganizacji pracy w PSSE. Pracownicy Stacji musieli zawieszać swoje obowiązki, gdyż wszystkie osoby pracowały przy niwelowaniu skutków pandemii COVID-19. W związku z zagrożeniem bezpieczeństwa sanitarnego były przeprowadzane kontrole przestrzegania obostrzeń. Nieodpłatnie otrzymano środki trwałe (laptopy i monitory, telefony komórkowe z opłaconymi z góry na dwa lata abonamentami, samochód służbowy). Realizowano zadania zawarte w Krajowym Planie Zarządzania Kryzysowego nałożone na PPIS.

(akta kontroli tom I str. 515-525, tom II str. 380-393)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności PSSE w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia działania PSSE w zbadanym zakresie. Wydatki budżetowe ponoszono zgodnie z przepisami o finansach publicznych. Wnioskowanie o przyznanie środków z rezerw celowych było uzasadnione, a otrzymane środki finansowe wykorzystano zgodnie z przeznaczeniem. Analizowane dwa postępowania o udzielenie zamówień publicznych zostały przeprowadzone zgodnie z obowiązującymi w Stacji uregulowaniami wewnętrznymi. W PSSE podejmowano działania w celu ograniczenia zużycia energii.

OBSZAR

¹⁶ Dz. U. z 2021 r. poz. 195, ze zm. (dalej: ustawa o PIS).

3. Zatrudnienie i wynagrodzenia

3.1. Przeciętne zatrudnienie w PSSE zwiększyło się z 19,9 etatów w 2020 r. do 21,4 w 2022 r., tj. o 7,5%, w tym w Dziale Nadzoru Sanitarnego z 13,9 do 15,6 (tj. o 12,2%). Przeciętne miesięczne wynagrodzenie na jednego pracownika pełnozatrudnionego w PSSE zwiększyło się z 5892,64 zł w 2020 r. do 8523,78 zł w 2022 r. (do 30 września), tj. o 44,7%. Nie zatrudniano osób na podstawie umów cywilnoprawnych.

(akta kontroli tom II str. 346-355)

W latach 2021-2022 osiem osób przyjęto do pracy, dwie odeszły na emeryturę, z dwiema rozwiązano umowę na podstawie porozumienia stron. Analiza dokumentacji zatrudnienia dwóch osób na stanowisku młodszego asystenta wykazała, że osoby te zostały przyjęte do pracy na podstawie m.in. podania oraz rozmów kwalifikacyjnych. PPIS wyjaśniła, że posiadały one odpowiednie wykształcenie i kwalifikacje do zajmowania stanowiska. Jedna osoba odbyła dwukrotnie praktyki zawodowe w PSSE, podczas których wyróżniała się sumiennością, rzetelnością i umiejętnościami przydatnymi do pracy w PSSE, została zatrudniona na miejsce dotychczasowego pracownika, który rozwiązał umowę o pracę. Druga osoba została zatrudniona od 1 lipca 2022 r. w sekcji nadzoru przeciwepidemicznego z uwagi na zwiększone zadania tej komórki, tj. monitorowanie sytuacji epidemicznej i stałej pracy w informatycznym Systemie Ewidencji Państwowej Inspekcji Sanitarnej (SEPIS).

W latach 2021-2022 PPIS nie podejmował dodatkowych zajęć zarobkowych. Zgodę na prowadzenie działalności gospodarczej i podejmowanie dodatkowych zajęć zarobkowych, udzieloną na podstawie art. 13a ust. 1 ustawy o PIS, posiadały w 2021 r. trzy osoby, a w 2022 r. – dwie.

PPIS wyjaśniła, że nie zgłaszała potrzeb na dodatkowe etaty przy czynnościach związanych z przeciwdziałaniem pandemii COVID-19 w związku ze zmienną i dynamiczną sytuacją epidemiczną. Doraźną pomoc pozyskiwano w ramach oddelegowania osób ze Starostwa Powiatowego, Powiatowego Urzędu Pracy, a także z Wojsk Obrony Terytorialnej.

(akta kontroli tom II str. 228-233, 356-393)

3.2. W latach 2020-2022 (do 30 listopada) wydatki na wynagrodzenia zwiększyły się z 1408,6 tys. zł do 2234,2 tys. zł, tj. o 58,6%. Wzrost wydatków wynikał m.in. z przyznania środków na podwyżki wynagrodzeń dla pracowników medycznych, wynagrodzeń za pracę w godzinach nadliczbowych oraz dodatków motywacyjnych. Plan wydatków na wynagrodzenia w PSSE nie został przekroczony.

Premie regulaminowe wypłacono w wysokości 16,3 tys. zł w 2021 r. i 284,2 tys. zł w 2022 r. (do 30 listopada). Dodatki motywacyjne otrzymało w 2021 r. 23 pracowników w łącznej kwocie 88 tys. zł. Informacja o przyznaniu dodatku motywacyjnego była zamieszczana w aktach osobowych pracowników (w części B), zgodnie z art. 105 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy¹⁷ oraz z § 3 pkt 2 lit. I rozporządzenia Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 10 grudnia 2018 r. w sprawie dokumentacji pracowniczej¹⁸.

Analiza przyznanych i wypłaconych pracownikom PSSE premii w łącznej kwocie 29,1 tys. zł za czerwiec 2022 r. wykazała, że naliczone były zgodnie z obowiązującym w Stacji regulaminem tworzenia i podziału funduszu premiowego

¹⁷ Dz. U. z 2022 r. poz. 1510, ze zm.

¹⁸ Dz. U. poz. 2369.

pracowników PSSE, wprowadzonym zarządzeniem nr 4/2019 Dyrektora PSSE z 1 marca 2019 r.

(akta kontroli tom II str. 394-422)

PPIS wyjaśniła, że w latach 2021-2022 w sprawach finansowych i merytorycznych zwracała się bezpośrednio do LPWIS. Nie występowała bezpośrednio do Wojewody Lubelskiego ani do GIS. Wnioskowanie o środki finansowe ponad przydzielony plan finansowy odbywało się drogą telefoniczną lub mailową po uprzedniej informacji z WSSE o możliwości takiego wnioskowania. Na wniosek PPIS przyznane zostały środki na wynagrodzenia za pracę w godzinach nadliczbowych z Funduszu. Ich wypłata pozwoliła na utrzymanie ciągłości pracy przez siedem dni w tygodniu i bieżącą realizację zadań w związku z pandemią COVID-19. Przyczyniła się do zwiększenia motywacji i zaangażowania w wykonywane czynności. Wnioski o rezerwę na podwyżki dla „pracowników działalności podstawowej” były sporządzane w oparciu o wyliczenia PSSE, a otrzymane środki finansowe pozwoliły na wypełnienie dla tej grupy pracowniczej zapisów ustawy o sposobie ustalania najniższego wynagrodzenia.

(akta kontroli tom I str. 515-525, tom str. 380-393, tom III str. 151-196)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności PSSE w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia działalność PSSE w skontrolowanym zakresie. Wydatki na wynagrodzenia wykonano w granicach limitów określonych w planie finansowym. Premie dla pracowników przyznawano zgodnie z obowiązującymi uregulowaniami.

OBSZAR

4. Prawdliwość sporządzania sprawozdań budżetowych w zakresie operacji finansowych

Opis stanu
faktycznego

Kontrolą objęto prawidłowość sporządzania przez PSSE rocznych sprawozdań budżetowych za 2021 r. oraz wybranych miesięcznych za 2022 r.¹⁹:

- o stanie środków na rachunkach bankowych państwowych jednostek budżetowych (Rb-23),
- z wykonania planu dochodów budżetowych (Rb-27),
- z wykonania planu wydatków budżetu państwa (Rb-28),

a także sprawozdań w zakresie operacji finansowych za IV kwartał 2021 r. i za III kwartał 2022 r. o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych (Rb-N) i o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji (Rb-Z).

Sprawozdania zostały sporządzone terminowo i prawidłowo pod względem formalno-rachunkowym, zgodnie z rozporządzeniem w sprawie sprawozdawczości budżetowej²⁰, a także rozporządzeniem Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 17 grudnia 2020 r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych²¹.

Kwoty wykazane w sprawozdaniach były zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej, z wyjątkiem części planu, zaangażowania i wydatków w rocznym sprawozdaniu Rb-28 za 2021 r. (odpowiednio: 229,2 tys. zł, 213,5 tys. zł, 213,5 tys. zł) oraz sprawozdaniu Rb-28 za listopad 2022 r. (354,9 tys. zł,

¹⁹ Rb-23 i Rb-27 za wrzesień 2022 r., Rb-28 za listopad 2022 r.

²⁰ Tj. rozporządzeniem: Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 9 stycznia 2018 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. z 2020 r. poz. 1564, ze zm., uchylone z dniem 22 stycznia 2022 r.) i Ministra Finansów z dnia 11 stycznia 2022 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (dalej: rozporządzenia w sprawie sprawozdawczości budżetowej).

²¹ Dz. U. poz. 2396, ze zm.

324,6 tys. zł i 270,8 tys. zł). Ww. kwoty zostały ujęte w ewidencji księgowej w paragrafach z czwartą cyfrą 1 lub 4, a w sprawozdaniach wykazane w paragrafach z czwartą cyfrą 0.

W sprawozdaniu Rb-27 zawyżono należności o 223,9 tys. zł, a zaległości o 218,3 tys. zł w związku z niewyksięgowaniem z ewidencji księgowej należności przedawnionych, co opisano w obszarze nr 1 wystąpienia pokontrolnego.

(akta kontroli tom I str. 75-77, tom II str. 427-678, tom III str. 86-101, 248-249)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności PSSE w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość.

W rocznym sprawozdaniu Rb-28 za 2021 r. oraz w miesięcznym za listopad 2022 r. niezgodnie z ewidencją księgową wykazano plan, zaangażowanie i wykonanie wydatków:

- a) w sprawozdaniu za 2021 r. różnice dotyczyły planu finansowego (229 168,80 zł), zaangażowania (213 502,75 zł) i wydatków (213 502,75 zł), tj.:
- na koncie 980 w § 4011 ujęto plan wydatków w kwocie 191 548,60 zł, w § 4111 – 32 927,25 zł i w § 4121 – 4692,95 zł, a w sprawozdaniu Rb-28 za 2021 r. ww. kwoty wykazano odpowiednio w §: 4010, 4110 i 4120;
 - na kontach 130 i 998 w § 4011 ujęto zaangażowanie wydatków w kwocie 178 809,91 zł, w § 4111 – 30 693,54 zł i w § 4121 – 3999,30 zł, a w sprawozdaniu Rb-28 za 2021 r. ww. kwoty wykazano odpowiednio w §: 4010, 4110 i 4120;
- b) w sprawozdaniu za listopad 2022 r. różnice dotyczyły planu finansowego (354 874,38 zł), zaangażowania (324 586,48 zł) i wydatków (270 762,13 zł), tj.:
- na koncie 980 w § 4011 ujęto plan wydatków w kwocie 288 477,70 zł, w § 4111 – 49 329 zł, w § 4121 – 7067,68 zł, w § 4214 – 4100 zł, w § 4264 – 3600 zł i w § 4304 – 2300 zł, a w sprawozdaniu Rb-28 za listopad 2022 r. ww. kwoty wykazano odpowiednio w §: 4010, 4110, 4120 oraz 4000;
 - na koncie 998 w § 4011 ujęto zaangażowanie wydatków w kwocie 264 207,73 zł, w § 4111 – 45 174,39 zł, w § 4121 – 6284,79 zł, w § 4214 – 4100 zł, w § 4264 – 2557,33 zł i w § 4304 – 2262,24 zł, a w sprawozdaniu Rb-28 za 2021 r. ww. kwoty wykazano odpowiednio w §: 4010, 4110, 4120, 4210, 4260 i 4300;
 - na koncie 130 w § 4011 ujęto wydatki w kwocie 220 339,74 zł, w § 4111 – 37 673,04 zł, w § 4121 – 5240,18 zł, w § 4214 – 3654,23 zł, w § 4264 – 2557,33 zł i w § 4304 – 1297,61 zł, a w sprawozdaniu Rb-28 za 2021 r. ww. kwoty wykazano odpowiednio w §: 4010, 4110, 4120, 4210, 4260 i 4300.

Ww. sposób ewidencji został ustalony w Zakładowym Planem Kont²², w którym np. dla konta 130 subkonto wydatków wskazano, że analitykę konta prowadzi się według schematu: 130-AA-B-C-D-xxxy, gdzie AA, B, C, D oznaczają funkcję, zadanie, podzadanie i działanie według układu zadaniowego, xxx – paragraf klasyfikacji budżetowej, y – pochodzenie środków finansowych w ramach: planu finansowego/ rezerwy celowej/dotacji.

Zgodnie z art. 39 ust. 1 pkt 1 i 2 oraz ust. 4 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych²³, wydatki publiczne kwalifikuje się według działów

²² Zarządzenie nr 4/2021 Dyrektora PSSE z 4 stycznia 2021 r. w sprawie wprowadzenia polityki rachunkowej oraz zakładowego planu kont, zmienione zarządzeniem nr 7/2021 Dyrektora PSSE z 1 marca 2022 r. w sprawie wprowadzenia polityki rachunkowej oraz zakładowego planu kont.

²³ Dz. U. z 2022 r. poz. 1634, ze zm.

i rozdziałów określających rodzaj działalności oraz paragrafów określających rodzaj wydatku. Minister Finansów określi w drodze rozporządzenia szczegółową klasyfikację m.in. wydatków.

Zgodnie z zał. nr 4 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych²⁴, w paragrafach z czwartą cyfrą 1 ewidencjonowane są wydatki finansowane z programów ze środków bezzwrotnych pochodzących z Unii Europejskiej, a z czwartą cyfrą 4 – współfinansowanie pożyczek i kredytów zagranicznych oraz darowizn lub grantów przyznanych Polsce przez poszczególne kraje lub instytucje.

Według § 9 ust 2 rozporządzeń w sprawie sprawozdawczości budżetowej, kwoty wykazane w sprawozdaniach powinny być zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej.

PPIS wyjaśniła, że w wyniku ograniczeń programu finansowo księgowo-kosztowego (pracującego pod systemem MS DOS), którego licencję posiada PSSE, została określona struktura analityczna konta wydatków budżetowych. Długość konta analitycznego w systemie ustalona jest maksymalnie na 12 cyfr. Tak ustalona „maska” konta nie dawała pełnej możliwości dopasowania jej do ewidencjonowania przyznanych rezerw celowych na pokrycie wydatków zgodnie z ich przeznaczeniem i przedstawienia ich faktycznego rozliczenia (wydatkowania) w ciągu roku budżetowego oraz zachowania ciągłości planu kont. W związku z takim ograniczeniem programu ostatnia cyfra oznacza rezerwę celową (dodatkowe środki przyznane w ciągu roku).

(akta kontroli tom I str. 93, 571-572, tom II str. 380-393, 441-448, 472-525, tom III str. 197-203, 272-277)

OCENA CZĄSTKOWA

PSSE terminowo sporządzała sprawozdania budżetowe i w zakresie operacji finansowych. W rocznym sprawozdaniu Rb-28 za 2021 r. oraz miesięcznym za listopad 2021 r. wykazano dane o planie, zaangażowaniu i wydatkach niezgodnie z ewidencją księgową, ale zgodnie ze stanem faktycznym. W sprawozdaniu Rb-27 za wrzesień 2022 r. zawiązano należności pozostałe do zapłaty i zaległości o kwoty należności przedawnionych, wyksięgowane z ewidencji księgowej PSSE dopiero w grudniu 2022 r. (tj. w trakcie kontroli NIK).

OBSZAR

5. Wykorzystanie środków finansowych na przeciwdziałanie pandemii COVID-19

Opis stanu faktycznego

- 5.1. Na przeciwdziałanie pandemii COVID-19 PSSE otrzymała środki finansowe:**
- w 2020 r. w łącznej kwocie 309,9 tys. zł, w tym z rezerwy celowej 170,3 tys. zł i 139,6 tys. zł z Funduszu. Wydatki wyniosły 264,1 tys. zł, a niewykorzystane środki z rezerwy celowej (45,8 tys. zł) zwrócono 30 grudnia 2020 r. na rachunek bankowy WSSE;
 - w 2021 r. w kwocie 396,2 tys. zł (z Funduszu), z czego wydatkowano 362,8 tys. zł, a niewykorzystaną kwotę (33,4 tys. zł) zwrócono 14 stycznia 2022 r. na rachunek bankowy WSSE;
 - w 2022 r. w kwocie 126,4 tys. zł (z Funduszu), z czego wykorzystano 123,3 tys. zł, a kwotę 3,1 tys. zł zwrócono na rachunek bankowy WSSE 4 stycznia 2023 r.

²⁴ Dz. U. z 2022 r. poz. 513, ze zm. (dalej: rozporządzenie w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów).

Ponad 90% środków (tj. 707,7 tys. zł w latach 2020-2022) wydatkowano na wynagrodzenia (m.in. za pracę w godzinach nadliczbowych i dodatków specjalnych) oraz pochodne od wynagrodzeń. Pozostałe wydatki (42,5 tys. zł) poniesiono na zakup m.in. środków czystości, artykułów biurowych, wyposażenia.

Badaniem objęto wypłatę wynagrodzeń dla pracowników w kwocie 13,8 tys. zł w 2021 r. i 56,9 tys. zł w 2022 r., stanowiącej odpowiednio: 4,5% i 55,1% wynagrodzeń wypłaconych z Funduszu w tych latach.

Wypłaty dodatków specjalnych za marzec 2021 r. i 2022 r. (ogółem 22,7 tys. zł) dokonywane były na podstawie § 4 ust. 3 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 5 lipca 2002 r. w sprawie trybu przyznawania pracownikom Państwowej Inspekcji Sanitarnej wykonującym czynności kontrolne dodatku specjalnego do wynagrodzenia oraz wysokości tego dodatku²⁵ i zgodnie z porozumieniem z dnia 12 marca 2021 r. w sprawie ustalenia zasad podwyższania i wypłaty dodatku specjalnego pracownikom PSSE zawartym pomiędzy Dyrektorem i przedstawicielem pracowników. Przy przyznawaniu dodatku uwzględniano m.in. liczbę spraw załatwionych w Systemie Ewidencji Państwowej Inspekcji Sanitarnej (SEPI), liczbę przeprowadzonych wywiadów i kontroli, pracę w soboty i święta, telefoniczne udzielanie informacji o wynikach badań. Dodatki wypłacono 16 osobom za marzec 2021 r. i 17 za marzec 2022 r.

Analiza wydatków na wypłatę wynagrodzenia za nadgodziny w I kwartale 2022 r. (48 tys. zł) wykazała, że wypłaty dokonano za pracę przy zwalczaniu COVID-19 na podstawie ewidencji (kartoteki) czasu pracy w godzinach nadliczbowych. Z 24 osób zatrudnionych w PSSE w I kwartale 2022 r. wynagrodzenie wypłacono 16 osobom, osiem osób nie było zatrudnionych w godzinach nadliczbowych.

(akta kontroli tom II str. 679-743, tom III str. 1-77, 106-110, 250-266)

5.2. PSSE posiadała wyodrębniony rachunek bankowy do obsługi środków finansowych otrzymanych z Funduszu, zgodnie z art. 65 ust. 11 ustawy z dnia 31 marca 2020 r. o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw²⁶. Przychody i koszty ewidencjonowano zgodnie z Zakładowym Planem Kont, na kontach wyodrębnionych dla środków Funduszu, tj. 853-Fundusze celowe i 136-Rachunek państwowych funduszy celowych.

PSSE terminowo przekazała do WSSE sprawozdania z wykorzystania środków finansowych Funduszu. Sprawozdania zostały sporządzone na podstawie danych wynikających z ewidencji księgowej.

Zgodnie z pismem okólnym GIS z dnia 21 marca 2022 r., z dniem 1 kwietnia 2022 r. zakończono finansowanie zadań z Funduszu.

(akta kontroli tom II str. 706-708, tom III str. 78-126, 267-271)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności PSSE w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia wykorzystanie środków finansowych na przeciwdziałanie pandemii COVID-19. Środki otrzymane na realizację tych zadań zostały wykorzystane zgodnie z przeznaczeniem i prawidłowo zaewidencjonowane w księgach rachunkowych PSSE.

²⁵ Dz. U. z 2021 r. poz. 2243.

²⁶ Dz. U. poz. 568, ze zm.

IV. Uwagi i wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia następującą uwagę i wnioski:

- Wnioski
1. Terminowe dokonywanie odpisów z ewidencji księgowej należności, które nie mogą być egzekwowane z powodu przedawnienia.
 2. Ustalanie opłat za czynności egzekucyjne w wysokości nieprzekraczającej maksymalnych kwot ustalonych w obowiązujących przepisach.
 3. Ewidencjonowanie wydatków zgodnie z przepisami rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów.

Uwagi

Najwyższa Izba Kontroli zauważa, że stwierdzone w trakcie kontroli nieprawidłowości wskazują na konieczność zapewnienia adekwatnych mechanizmów kontroli zarządczej w tym zakresie.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Lublinie. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwagi
i wykonania
wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwagi i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Lublin, dnia 23 lutego 2023 r.

Kontroler
Jerzy Bielak
główny specjalista kontroli państwowej

p.o. Dyrektor
Delegatury Najwyższej Izby Kontroli
w Lublinie
Edward Szempruch

.....
Podpis

.....
Podpis